

GEBIED SINDS 1801 ONDERDEEL VAN BUITENPLAATS SCHAEP EN BURGH

Het landgoed Bantam bestaat pas sinds 1877

Tot 1877 was Bantam geen zelfstandig landgoed. Het gebied was tot dan toe steeds onderdeel van een groter geheel. Het westelijk deel behoorde tot het Naardenveld, een gebied ten noorden van de Leeuwenlaan in 's Graveland, dat Naarden vanaf 1634 in bruikleen had en dat de stad in 1669 van de Staten van Holland kocht. In de achttiende eeuw werd dit gebied verkocht aan de eigenaren van de 's-Gravelandse buitenplaatsen. In 1731 kocht de eigenaar van Schaep en Burgh, Jan Bernd Bicker (1695-1750), een strook van dit gebied en het oostelijk deel van Bantam. Het westelijk deel behoorde tot de buitenplaats 's-Gravenhoek en werd in 1790 en 1801 aangekocht door de volgende eigenaren van Schaep en Burgh.

Van Loon

In 1818 werd de buitenplaats Schaep en Burgh aangekocht door de rentenier en politicus Willem van Loon (1794-1847). Hij bewoon-

de 's winters met zijn vrouw Annewies van Winter (1793-1877) de ouderlijke woning aan de Heerengracht 499 in Amsterdam en ging nu 's zomers op Schaep en Burgh wonen. Bij de inboedel, die 's zomers meeging naar 's-Graveland, behoorde steevast de door Rembrandt geschilderde portretten van Marten Soolman en Oopjen Coppit, die Annewies van haar ouders had geërfd en die sinds kort in het Rijks Museum hangen

In 1844 lieten de Van Loons, geheel naar de mode van die tijd, een zogenaamde Turkse tent bouwen op een heuvel in het gebied dat later Bantam zou heten. Als voorbeeld diende een zelfde tent op het landgoed De Eult in Baarn, dat destijds tegenover Paleis Soestdijk lag. Het was in de exotische tent goed toeven. Hete thee en versnaperingen werden aangevoerd door het personeel van Schaep en Burgh, dat voor dit klusje ruim een kwartier onderweg was.

■ Huize Bantam.

Van Lennep

Na de dood van de echtelieden Van Loon erfde hun in 1833 op Schaep en Burgh geboren dochter Caroline Wilhelmina het gebied van Bantam. Zij was getrouwd met de raadsheer aan het Amsterdamse Gerechtshof Maurits Jacob van Lennep (1830-1913), met wie ze in Amsterdam aan de Prinsengracht bij de Amstel woonde. Het echtpaar liet direct als zomerverblijf een landhuis bouwen, dat in 1878 werd opgeleverd en dat zij Bantam noemden. De beroemde tuinarchitect Louis Paul Zocher (1820-1915) werd gevraagd de tuin aan te leggen ('Klein Zwitserland'). Hij ontwierp in de Engelse landschapsstijl, een 'natuurlijke' tuin- en parkinrichting die eind achttiende eeuw in de mode kwam en die in het huidige Bantam nog goed te herkennen is. Voor het huis kwam een grote vijver, die geschikt was voor roeien, kanoën en zelfs, zoals op bijgaande foto mag blijken, voor een zeilbootje. Op de plek van de al eerder verdwenen Turkse tent kwam een stalen tank voor de watervoorziening, waarvan de fundamenten nog terug te vinden zijn.

Het aanvoeren van thee en versnaperingen kostte ruim een kwartier

ting die eind achttiende eeuw in de mode kwam en die in het huidige Bantam nog goed te herkennen is. Voor het huis kwam een grote vijver, die geschikt was voor roeien, kanoën en zelfs, zoals op bijgaande foto mag blijken, voor een zeilbootje. Op de plek van de al eerder verdwenen Turkse tent kwam een stalen tank voor de watervoorziening, waarvan de fundamenten nog terug te vinden zijn.

Labouchere

Toen Caroline Wilhelmina in 1899 overleed, werd Bantam verkocht. De koper was de op Heerengracht 507 in Amsterdam woonachtige bankier Charles Henry Labouchere

■ Turkse tent.

behouden bleven. De gemeente Hilversum kocht vanuit dat oogpunt het Spanderswoud aan en in 1923 kocht Bussum van de weduwe Labouchere het landgoed Bantam, dat op Hilversums grondgebied lag en ligt. Inwoners van Bussum konden er gratis toegangskarten voor krijgen

■ Zeilbootje op de vijver in 1910 (foto: Archief Gooi- en Vechtstreek).

(1863-1916). Deze was gehuwd met de in Londen geboren Ethel Dora Munro (1860-1955). Er zijn talrijke foto's van deze bewoners en hun personeel op Bantam. Het echtpaar kreeg geen kinderen en scheidde voordat Charles Henry overleed, dus vanaf 1916 bleef Bantam leeg.

Bussum

Rond 1920 begon bij de Gooise gemeentebesturen het besef door te dringen dat nieuwe - en liefst welgestelde - inwoners vooral op de natuur afkwamen, die een stad niet bood. Het was daarom heel belangrijk, dat bos en heide

en anderen moesten voor de toegang betalen. Toen in de oorlog een ernstig brandstofgebrek ontstond en overal illegaal bomen gekapt werden, wist Bussum de bomen op Bantam te behouden. In 1978 werd het landhuis gesloopt en in 1984 verkocht Bussum het landgoed aan Natuurmonumenten.

Bronnen:

Geschiedenis Bantam op tgooi.info; Ben Koning, 'De Turkse tent op Bantam' in: BussumsNieuws 2 juni 2020; controle jaartallen via Archief Gooi en Vechtstreek.

■ De koetsier met de koets voor het koetshuis. foto: Stichting Hippomobiel.

■ De heer en mevrouw Labouchere met gasten op het terras.

UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET STREEKARCHIEF

www.gooienvechtstreekhistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

De stembureaus zijn weer open!

Een stembiljet en een rood potlood: we kennen bijna niet anders. Toch is er in het verleden heel wat geëxperimenteerd met stemmachines en stemcomputers. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1986 konden inwoners van Naarden hun stem via deze elektronische stemmachine uitbrengen.

FOTOPERSBUREAU STEVEN